

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. balandžio 27 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Direktyva 73/239/EEB — Direktyva 92/49/EEB — Bendrojo leidimo principas — Buveinės valstybės narės vykdomos priežiūros principas — 40 straipsnio 6 dalis — „Pažeidimo“ sąvoka — Akcininkų reputacija — Draudimas valstybėje narėje įsteigta draudimo bendrovei sudaryti kitos valstybės narės teritorijoje naujas sutartis“

Byloje C-559/15

dėl *Consiglio di Stato* (Valstybės taryba, Italija) 2015 m. rugsėjo 22 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2015 m. lapkričio 3 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Onix Asigurări SA

prieš

Istituto per la Vigilanza Sulle Assicurazioni (IVASS)

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas L. Bay Larsen, teisėjai M. Vilaras, J. Malenovský (pranešėjas), M. Safjan ir D. Šváby,

generalinis advokatas Y. Bot,

posėdžio sekretorius R. Schiano, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2016 m. rugsėjo 21 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Onix Asigurări SA*, atstovaujamos advokatų G. Buscemi ir G. Pellegrino,
- *Istituto per la Vigilanza Sulle Assicurazioni (IVASS)*, atstovaujamos advokatų P. Rosatone ir E. Galanti,
- Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocato dello Stato* P. Gentili,
- Europos Komisijos, atstovaujamos V. Di Bucci ir K.-Ph. Wojcik,

susipažinęs su 2016 m. lapkričio 9 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

* Proceso kalba: italų

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 1992 m. birželio 18 d. Tarybos direktyvos 92/49/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tiesioginiu draudimu, išskyrus gyvybės draudimą, derinimo, iš dalies keičiančios Direktyvas 73/239/EEB ir 88/357/EEB (trečioji ne gyvybės draudimo direktyva) (OL L 228, 1992, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 1 t., p. 346), 40 straipsnio 6 dalies išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Onix Asigurări SA* (toliau – *Onix*), pagal Rumunijos teisę įsteigtos bendrovės, ir *Istituto per la vigilanza sulle assicurazioni private e di interesse collettivo* (ISVAP) (Privataus draudimo ir bendrojo intereso priežiūros institucija, Italija), vėliau tapusios *Istituto per la Vigilanza Sulle Assicurazioni* (IVASS) (Draudimo priežiūros institucija, Italija), kuri yra Italijos draudimo kontrolės institucija, ginčą dėl šios institucijos sprendimo neleisti *Onix* sudaryti naujų draudimo sutarčių Italijos teritorijoje.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Direktyva 92/49 buvo panaikinta 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/138/EB dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo (Mokumas II) (OL L 335, 2009, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 1 t., p. 346). Direktyvos 92/49 1, 3, 5, 6 ir 29 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(1) kadangi yra būtina užbaigti vidaus tiesioginio draudimo, išskyrus gyvybės draudimą, rinkos formavimą įsisteigimo teisės ir laisvės teikti paslaugas požiūriu, kad draudimo įmonėms, kurių pagrindinės buveinės yra Bendrijos teritorijoje, būtų sudarytos geresnės sąlygos drausti Bendrijoje esančias rizikas;

<...>

- (3) kadangi dėl šios priežasties [1988 m. birželio 22 d. Antroji Tarybos direktyva dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tiesioginiu draudimu, išskyrus gyvybės draudimą, derinimo, apibrėžianti nuostatas, padedančias veiksmingai įgyvendinti laisvę teikti paslaugas, ir iš dalies keičianti Direktyvą 73/239/EEB (88/357/EEB) (OL L 172, 1988, p. 1),] yra svarbi nacionalinių rinkų susiliejimo į integruotą rinką pakopa ir ji turi būti papildyta kitais oficialiais Bendrijos dokumentais, suteikiant visiems draudėjams, neatsižvelgiant į jų statusą, dydį ar draudimo rizikų pobūdį, galimybę kreiptis į bet kurį draudiką, kurio pagrindinė buveinė yra Bendrijos teritorijoje ir kuris šioje teritorijoje užsiima draudimo veikla remiantis įsisteigimo teise ir laisve teikti paslaugas, tuo pačiu garantuojant jiems deramą apsaugą;

<...>

- (5) kadangi yra laikomasi požiūriu, jog įstatymai derinami tiek, kiek būtina, reikalinga ir pakankama, siekiant bendro leidimų ir riziką ribojančios kontrolės sistemų pripažinimo tam, kad būtų galima išduoti bendrąjį leidimą, galiojantį visoje Bendrijoje bei taikyti buveinės valstybės narės priežiūros principą;

- (6)

kadangi <...> draudimo veiklą nuo šiol galima pradėti ir vykdyti tikta gavus draudimo įmonės buveinės valstybės narės kompetentingų institucijų bendrąjį oficialų leidimą; kadangi toks leidimas suteikia draudimo įmonei galimybę užsiimti draudimo veikla visoje Bendrijos teritorijoje remiantis įsisteigimo teise ar laisve teikti paslaugas; kadangi valstybė narė, kurioje yra filialas arba kurioje teikiamos paslaugos, jau negali reikalauti, kad draudimo įmonės, norinčios užsiimti draudimo veikla jos teritorijoje ir turinčios buveinės valstybės narės leidimą, prašytų išduoti naują leidimą; kadangi dėl to turėtų būti atitinkamai pakeistos [1973 m. liepos 24 d. Tarybos direktyva 73/239/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tiesioginio draudimo, išskyrus gyvybės draudimą, veiklos pradėjimu ir vykdymu, derinimo (OL L 228, 1973, p. 3)] ir [Direktyva] 88/357/EEB;

<...>

(29) kadangi turėtų būti numatyta baudų sistema, kuri būtų taikoma, kai valstybėje narėje, kurioje yra rizika, draudimo įmonė nesilaiko visuomenės gerovę saugančių nuostatų.“

4 Direktyvos 92/49 4 straipsnyje numatyta:

„Direktyvos 73/239/EEB 6 straipsnis pakeičiamas taip:

„6 straipsnis

Pradedant tiesioginio draudimo veiklą, būtina iš anksto gauti oficialų leidimą.

Tokį leidimą išduoda buveinės valstybės narės kompetentinga institucija, į kurią turi kreiptis:

- a) bet kokia įmonė, kurios pagrindinė buveinė steigiama šios valstybės teritorijoje;
- b) bet kokia draudimo įmonė, kuri, gavusi pirmojoje pastraipoje nurodytą leidimą, ketina išplėsti savo veiklą vykdydama visus vienos grupės draudimus arba kitų grupių draudimus.““

5 Direktyvos 92/49 5 straipsnyje buvo numatyta:

„[Direktyvos 73/239/EEB 7 straipsnis pakeičiamas taip:]

„7 straipsnis

1. Leidimas galioja visoje Bendrijos teritorijoje. Jis leidžia įmonei šioje teritorijoje užsiimti draudimo veikla remiantis įsisteigimo teise arba laisve teikti paslaugas.

<...>“

6 Direktyvos 92/49 6 straipsnyje nustatyta:

„Direktyvos 73/239/EEB 8 straipsnis pakeičiamas taip:

„8 straipsnis

1. Buveinės valstybė narė reikalauja, kad kiekviena draudimo įmonė, pateikusi prašymą išduoti leidimą:

<...>

e) joms veiksmingai vadovautų geros reputacijos asmenys, turintys reikiamą profesinę kvalifikaciją arba patyrimą.

<...>“

7 Direktyvos 92/49 8 straipsnyje nurodyta:

„Buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos neišduoda įmonei leidimo pradėti vykdyti draudimo veiklą tol, kol joms nepateikiama informacija apie akcininkus arba narius (tiesioginius ar netiesioginius), nesvarbu, ar tai būtų fiziniai, ar juridiniai asmenys, įsigijusius ar valdančius toje įmonėje akcijų paketą, ir apie šio paketo dydį.

Tos pačios kompetentingos institucijos atsisako išduoti leidimą, jei, atsižvelgdamos į būtinybę užtikrinti nuosaikų, riziką ribojantį draudimo įmonės valdymą, jos yra nepatenkintos akcininkų arba narių kvalifikacija.“

8 Šios direktyvos 14 straipsnyje nustatyta:

„Direktyvos 73/239/EEB 22 straipsnis pakeičiamas taip:

„22 straipsnis

1. Draudimo įmonės buveinės valstybės narės kompetentinga institucija, išdavusi leidimą, gali jį panaikinti, jeigu draudimo įmonė:

- a) nepanaudoja šio leidimo per 12 mėnesių nuo jo išdavimo dienos, aiškiai pareiškia, kad jo atsisako, arba neužsiima draudimo veikla ilgiau negu 6 mėnesius, nebent atitinkama valstybė narė būtų priėmusi tai leidžiančias nuostatas;
- b) nesilaiko leidimo išdavimo reikalavimų;
- c) nesugebėjo per nustatytą laiką imtis priemonių, išvardytų 20 straipsnyje nurodytame atkūrimo arba finansiniame plane;
- d) nevykdo savo įsipareigojimų pagal jai taikomus teisės aktus.

<...>“

9 Direktyvos 92/49 40 straipsnio 3–7 dalyse numatyta:

„3. Jei valstybės narės kompetentingos institucijos nustato, kad įmonė, turinti filialą arba užsiimanti draudimo veikla šios valstybės teritorijoje remiantis laisve teikti paslaugas, nesilaiko šioje valstybėje jai taikomų įstatymų nuostatų, minėtos institucijos pareikalauja, kad atitinkama įmonė ištaisytų netinkamą padėtį.

4. Jeigu minėta draudimo įmonė nesiima būtinų veiksmų, atitinkamos valstybės narės kompetentingos institucijos informuoja apie tai buveinės valstybės narės kompetentingas institucijas. Šios institucijos nedelsdamos imasi tinkamų priemonių, užtikrinančių, kad minėta draudimo įmonė ištaisytų netinkamą padėtį. Apie šių priemonių pobūdį yra pranešama atitinkamos valstybės narės kompetentingoms institucijoms.

5. Jeigu, nepaisant priemonių, kurių imasi buveinės valstybės narė, arba jeigu šios priemonės yra netinkamos ar nenustatytos šioje valstybėje, draudimo įmonė ir toliau pažeidinėja atitinkamoje valstybėje narėje galiojančias įstatymų nuostatas, pastaroji valstybė, prieš tai informavusi buveinės valstybės narės kompetentingas institucijas, gali imtis reikiamų priemonių, kurios užkirstų kelią

tolesniems pažeidimams arba numatytų baudas, įskaitant, jei reikia, draudimą sudaryti naujas draudimo sutartis atitinkamos valstybės teritorijoje. Valstybės narės užtikrina, kad jų teritorijose galima būtų įteikti draudimo įmonėms teisinius dokumentus, būtinus šioms priemonėms įgyvendinti.

6. Šio straipsnio 3, 4 ir 5 dalys neturi įtakos atitinkamų valstybių narių nepaprastiesiems įgaliojimams imtis tinkamų priemonių, kurios užkirstų kelią pažeidimams jų teritorijose. Čia priskiriama galimybė neleisti draudimo įmonėms sudaryti naujas draudimo sutartis šių valstybių teritorijose.

7. Šio straipsnio 3, 4 ir 5 dalys neturi įtakos valstybių narių įgaliojimams bausti už pažeidimus, padarytus jų teritorijose.“

Italijos teisė

- 10 2005 m. rugsėjo 7 d. Įstatyminiu dekretu Nr. 209 patvirtinto pagrindinės bylos aplinkybėms taikytinos redakcijos Privataus draudimo kodekso (toliau – CAP) 14 straipsnio 1 dalies e punkte numatyta:

„[IVASS] suteikia leidimą, kai <...>:

e) kvalifikuotą balsų daugumą turintys akcininkai <...> tenkina 68 straipsnyje nustatytas leidimo suteikimo sąlygas.“

- 11 CAP 68 straipsnio 5 dalyje nustatyta:

„[IVASS] suteikia leidimą, kai tenkinamos sąlygos, užtikrinančios nuosaikų, riziką ribojantį draudimo ar perdraudimo įmonės valdymą, įvertinant potencialaus įgijėjo reputaciją ir įgijimo projekto finansinį patikimumą, atsižvelgiant taip pat į galimą sandorio poveikį atitinkamos įmonės apdraustų asmenų apsaugai, remiantis šiais kriterijais: potencialaus įgijėjo reputacija <...>“

- 12 CAP 76 straipsnyje nustatyta:

„1. Draudimo ar perdraudimo įmonės administravimą, valdymą ar kontrolę užtikrinantys asmenys turi atitikti kompetencijos, reputacijos ir nepriklausomumo reikalavimus, nustatytus gamybinės veiklos ministro, pasikonsultavus su [IVASS], priimtame reglamente 130.

2. Išankstinis ar vėlesnis sąlygų nesilaikymas lemia atsistatydinimą. Administracija, stebėtojų taryba ar valdyba atsistatydina per 30 dienų nuo neatitikties sąlygoms pradžios ar nuo momento, kada jie sužinojo apie tai. Neveikimo atveju atstatydina [IVASS].

3. Jei nesilaikoma Civiliniame kodekse ar draudimo arba perdraudimo įmonės įstatuose numatytos nepriklausomumo sąlygos, taikoma 2 dalis.

4. 1 dalyje nurodytas reglamentas apibrėžia įgaliojimų sustabdymo motyvus ir šio sustabdymo trukmę. Įgaliojimai stabdomi 2 dalyje numatyta tvarka.“

- 13 CAP 193 straipsnyje numatyta:

„1. Draudimo įmonių, kurių buveinė yra kitose valstybėse narėse, Italijos Respublikos teritorijoje vykdomai veiklai naudojantis įsisteigimo teise ar laisve teikti paslaugas taikoma buveinės valstybės narės institucijų rizikos ribojimo kontrolė.

2. Taikant 1 dalies nuostatas [IVASS], nustačiusi, kad draudimo įmonė nesilaiko jai taikomų Italijos teisės nuostatų, praneša apie šį pažeidimą ir įpareigoja imtis veiksmų, kad būtų laikomasi galiojančių įstatymų ir įgyvendinimo nuostatų.

3. Jeigu įmonė nesilaiko galiojančių įstatymų ir įgyvendinimo nuostatų, [IVASS] informuoja apie tai buveinės valstybės narės priežiūros instituciją ir paprašo imtis būtinų priemonių, kad konstatuoti pažeidimai būtų nutraukti.

4. Jeigu buveinės valstybės narės priemonės yra netinkamos ar nenustatytos ir padaryti pažeidimai gali pakenkti bendrajam interesui, t. y. skubos atvejais siekiant apsaugoti apdraustųjų ir kitų subjektų, turinčių teisę į draudimo išmokas, interesus, [IVASS], pranešusi buveinės valstybės narės priežiūros institucijai, gali imtis draudimo įmonės atžvilgiu reikiamų priemonių, įskaitant draudimą sudaryti naujas sutartis naudojantis įsisteigimo teise ar laisve teikti paslaugas, su 167 straipsnyje numatytomis pasekmėmis.

5. Jeigu pažeidimą padariusi draudimo įmonė vykdo veiklą per filialą arba turi turto Italijos Respublikos teritorijoje, šiam filialui taikomos pagal Italijos teisės nuostatas taikytinos sankcijos arba konfiskuojamas Italijos teritorijoje esantis turtas.

6. Atitinkamai įmonei pranešama apie priemones, kuriomis nustatomos sankcijos ar veiklos naudojantis įsisteigimo teise ar paslaugų teikimo laisve vykdymo apribojimai. Draudimo įmonė su [IVASS] bendrauja italų kalba.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

- 14 *Onix* yra draudimo bendrovė, kurios pagrindinė buveinė Bukarešte (Rumunija). Nuo 2012 m. spalio 24 d. ji naudodamasi laisve teikti paslaugas veiklą vykdo Italijoje, konkrečiai perkančiosioms organizacijoms laiduodama už per konkursą atrinktas privačias įmones, kad užtikrintų jų dalyvavimą atitinkamų viešųjų pirkimų procedūrose ir sutarčių įvykdymą.
- 15 Remiantis *Autoritatea de Supraveghere Financiară* (Finansinės priežiūros institucija, Rumunija, toliau – ASF) IVASS pateikta informacija, per du savo veiklos 2012 m. mėnesius *Onix* gavo įmokų, kurių bendra suma sudarė 795 363 EUR (apie 75 % šios sumos buvo sumokėta Italijoje ir 25 % Rumunijoje).
- 16 Atsakydama į prašymą pateikti informacijos, gautą iš IVASS, kuri pati gavo prašymus pateikti informacijos iš viešojo administravimo institucijų, *Onix* laidavimo raštų turėtojų, ASF nurodė, kad pagrindinis *Onix* akcininkas yra Italijos pilietis, kuris kaip akcininkas fizinis asmuo kontroliuoja 0,01 % *Onix* kapitalo, o kaip vienintelis pagal Rumunijos teisę įsteigtos bendrovės *Egady Company SRL* akcininkas – 99,99 % likusio jos kapitalo. ASF taip pat patikslino, kad šis pilietis yra *Onix* prezidentas ir generalinis direktorius.
- 17 IVASS konstatavo, kad įvairūs administracinių institucijų ir teismų sprendimai teršia šio pagrindinio akcininko reputaciją. Pirmiausia 2013 m. liepos 29 d. *Tribunale de Marsala* (Marsalos teismas, Italija) nuteisė jį už pasikėsinimą sukčiauti sunkinančiomis aplinkybėmis, taip darant žalą Italijos valstybei. Taip pat minėtas akcininkas buvo vienintelis pagal Italijos teisę įsteigtos bendrovės *G.C.C. Garanzie Crediti e Cauzioni spA*, kuri 2008 m. rugpjūčio 28 d. *Banca d'Italia* (Italijos Bankas) sprendimu buvo išbraukta iš finansinių tarpininkų sąrašo dėl rimtų valdymo pažeidimų ir būtinų reikalavimų, susijusių su nuosavomis lėšomis, nesilaikymo, vadovas. Toje byloje Italijos Bankas skyrė jam 80 000 EUR administracinę baudą. Galiausiai, transformuojant *G.C.C. Garanzie Crediti e Cauzioni spA*, pagal Italijos teisę įsteigtos bendrovės *Garanzie Crediti e Cauzioni Srl* valdomos lėšos dviem 2010 m. balandžio 27 d. ir gegužės 28 d. *Agenzia delle entrate* (mokesčių inspekcija, Italija) sprendimais buvo areštuotos, siekiant užtikrinti įsipareigojimų pagal suteiktą laidavimą laikymąsi.
- 18 2013 m. spalio 4 d. laišku IVASS perdavė ASF turimą informaciją ir dokumentus, prašydama taikyti visas tinkamas priemones apdraustiesiems apsaugoti, ir išpėjo, kad nesiėmus priemonių ji pati imsis visų tinkamų ir būtinų priemonių Italijos apdraustųjų interesams apsaugoti.

- 19 2013 m. lapkričio 8 d. laišku ASF pasiūlė bendradarbiauti, taip pat pranešė, kad sudarė vidaus darbo grupę, atsakingą už taikytinų priemonių įvertinimą, ir paprašė IVASS bendradarbiauti su ja.
- 20 2013 m. lapkričio 19 d. laišku IVASS patvirtino, kad yra pasirengusi bendradarbiauti, pabrėžė, kad atvejis yra skubus, ir paskelbė, kad, jeigu ASF per 30 dienų neatšauks *Onix* leidimo, jai teks uždrausti šiai bendrovei Italijoje sudaryti naujas draudimo sutartis.
- 21 2013 m. gruodžio 9 d. abi priežiūros institucijos surengė susitikimą, per kurį ASF nurodė, kad negali atšaukti *Onix* suteikto leidimo, nes Akcijų paketų įsigijimo ir didinimo finansų sektoriuje riziką ribojančio vertinimo tvarkos taisyklėse, kurių reikalaujama pagal Direktyvą 2007/44/EB, numatyti kriterijai nėra perkelti į Rumunijos teisę.
- 22 2013 m. gruodžio 20 d. sprendimu, priimtu remiantis Direktyvos 92/49 40 straipsnio 6 dalimi ir CAP 193 straipsnio 4 dalimi, IVASS uždraudė *Onix* sudaryti naujas draudimo sutartis Italijos teritorijoje.
- 23 Po šio sprendimo *Onix* 2014 m. vasario 5 d. pateikė skundą Europos draudimo ir profesinių pensijų institucijai (EDPPI).
- 24 2014 m. birželio 2 d. sprendimu EDPPI vadovas pripažino skundą priimtiniu, tačiau 2014 m. birželio 6 d. sprendimu jį atmetė konstatuodamas, kad valstybės narės kompetentingų valdžios institucijų įgaliojimai skubiu atveju imtis atitinkamų priemonių, numatytų Direktyvos 92/49 40 straipsnio 6 dalyje, gali būti įgyvendinami, jeigu negalima reaguoti į minėtos institucijos nuogastavimus kitais būdais, pavyzdžiui, priežiūros institucijoms bendradarbiaujant tarpusavyje. Šiuo 2014 m. birželio 6 d. sprendimu jis taip pat konstatavo, kad valstybė narė turi apibrėžti šių įgaliojimų apimtį ir ribas, kad nacionalinių taisyklių laikymosi teisminę kontrolę vykdo Italijos teismai ir kad nėra priežasčių, leidžiančių pripažinti, jog IVASS pažeidė šią direktyvą.
- 25 Atsakydamos į 2014 m. spalio 8 d. *Onix* raštą, EDPPI tarnybos patvirtino šią poziciją 2014 m. lapkričio 24 d. raštu.
- 26 *Onix* dėl šio rašto pateikė skundą Apeliacinei tarybai. 2015 m. rugpjūčio 3 d. sprendimu ši taryba atmetė skundą nurodydama, kad jis yra nepriimtinas, nes pateiktas dėl akto, kuris tik patvirtina ankstesnį laiku neginčytą aktą. Dėl šio sprendimo Europos Sąjungos Bendrajame Teisme buvo pareikštas ieškinys (byla T-590/15).
- 27 2016 m. birželio 24 d. nutartimi Bendrasis Teismas atmetė ieškinį kaip iš dalies akivaizdžiai nepriimtina ir iš dalies akivaizdžiai nepagrįstą.
- 28 *Onix* dėl IVASS sprendimo pareiškė ieškinį *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacijaus regiono administracinis teismas, Italija), o šis teismas sprendimu Nr. 478/2015 jį atmetė nurodydamas, kad išvada, jog pagrindinis laisvai paslaugas teikiančios bendrovės akcininkas neatitinka reputacijos reikalavimų, kad teiktų draudimo paslaugas Italijos teritorijoje, yra skubos tvarką pateisintis motyvas, leidžiantis IVASS imtis priemonių, nukrypstant nuo buveinės valstybės narės vykdomos priežiūros principo.
- 29 *Onix* apskundė šį sprendimą *Consiglio di Stato* (Valstybės taryba, Italija), visų pirma, teigdama, kad valstybės narės, kurioje teikiamos paslaugos, priežiūros institucija neturi teisės nukrypdoma nuo buveinės valstybės narės vykdomos priežiūros principo uždrausti buveinės valstybėje narėje išduotą leidimą turinčiam draudimo veiklos vykdytojui sudaryti naujas sutartis jos teritorijoje motyvuodama tuo, kad nėra laikomasi su reputacija susijusios sąlygos.

- 30 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas numato atmesti apeliacinį skundą, laikydamasis nuomonės, kad, paaiškėjus faktams apie pagrindinio akcininko kriminalinę praeitį, Direktyvos 92/49 40 straipsnio 6 dalimi valstybės narės, kurioje teikiamos paslaugos, priežiūros institucijoms leidžiama prevenciškai uždrausti draudimo įmonei vykdyti savo veiklą šios valstybės narės teritorijoje, siekiant apsaugoti apdraustųjų interesus.
- 31 Vis dėlto, abejodama dėl tokio sprendimo atitikties Sąjungos teisei ir ypač bendrojo leidimo ir sąlygos, susijusios su reputacija, priežiūros buveinės valstybėje narėje principui, *Consiglio di Stato* (Valstybės taryba) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismu tokį prejudicinį klausimą:

„Ar pagal Bendrijos teisę, būtent pagal Direktyvos 92/49 40 straipsnio 6 dalį, Komisijos aiškinamojo pranešimo 2000/C /43/03 [Paslaugų teikimo laisvė ir bendrasis interesas draudimo sektoriuje (OL C 43, 2000, p. 5)] 5 punktą ir Bendrijos *home country control* (buveinės valstybės narės priežiūros) principą draudžiamas aiškinimas (su [CAP] 193 straipsnio 4 dalimi susijęs aiškinimas, kuriam *Consiglio di Stato* pritaria), pagal kurį valstybės narės, kurios teritorijoje draudimo subjektas naudojasi laisve teikti paslaugas, priežiūros institucija skubos atvejais ir siekdama apsaugoti apdraustųjų ir subjektų, turinčių teisę į draudimo išmokas, interesus gali imtis priemonių, konkrečiai susijusių su draudimu sudaryti naujas sutartis priimančiosios valstybės narės teritorijoje ir pagrįstų savo nuožiūra atliktu vertinimu dėl subjektyvaus reikalavimo, nustatyto norint gauti leidimą vykdyti draudimo veiklą, t. y. geros reputacijos reikalavimo, nesilaikymo nuo pradžių arba vėliau?“

Dėl prašymo atnaujinti žodinę proceso dalį

- 32 Raštu, kurį Teisingumo Teismo kanceliarija gavo 2016 m. gruodžio 1 d., *Onix* paprašė atnaujinti žodinę proceso dalį. Ji iš esmės teigia, kad suinteresuotieji asmenys neišsakė nuomonės dėl tam tikrų esminių argumentų, pateiktų nagrinėjant šiuos prašymus priimti prejudicinį sprendimą.
- 33 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 83 straipsnį Teisingumo Teismas, išklauses generalinį advokatą, gali nutarti atnaujinti žodinę proceso dalį, jeigu, be kita ko, mano, kad jam nepateikta pakankamai informacijos, arba jeigu nagrinėjant bylą reikia remtis argumentu, dėl kurio šalys ar Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnyje nurodyti suinteresuotieji asmenys nepateikė nuomonės.
- 34 Šioje byloje Teisingumo Teismas, išklauses generalinį advokatą, mano, kad turi visą informaciją, būtiną atsakyti į pateiktą klausimą, ir kad ši informacija buvo teisme vykusių pagrindinės bylos šalių ir šiame straipsnyje nurodytų suinteresuotųjų asmenų diskusijų objektas.
- 35 Todėl ši *Onix* prašymą reikia atmesti.

Dėl prejudicinio klausimo

- 36 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nori išsiaiškinti, ar Direktyva 92/49 ir būtent jos 40 straipsnio 6 dalis turi būti aiškinamos kaip draudžiančios valstybės narės priežiūros institucijoms skubos atveju tiesioginio draudimo, išskyrus gyvybės draudimą, įmonės, veikiančios šios valstybės narės teritorijoje naudojantis paslaugų teikimo laisve, atžvilgiu imtis priemonių, konkrečiai susijusių su draudimu sudaryti naujas sutartis šioje teritorijoje ir pagrįstų savo nuožiūra atliktu vertinimu dėl subjektyvaus reikalavimo, nustatyto norint gauti leidimą vykdyti draudimo veiklą, t. y. geros reputacijos reikalavimo, nesilaikymo nuo pradžių arba vėliau, kad užtikrintų apdraustųjų ir kitų asmenų, kurie gali būti pasirašyto draudimo naudos gavėjai, interesus.

- 37 Be to, reikia pažymėti, kad minėtos direktyvos 40 straipsnio 6 dalyje iš esmės numatyta, jog, be priemonių, kurias galima nustatyti remiantis šio straipsnio 3–5 dalimis, valstybė narė skubos atveju gali imtis priemonių, kad išvengtų pažeidimų savo teritorijoje, pavyzdžiui, neleisti draudimo įmonei sudaryti jos teritorijoje naujų draudimo sutarčių.
- 38 Dėl pastarojo atvejo reikia pažymėti, kad tam tikrose šios nuostatos kalbinėse versijose, būtent ispanų k. ir prancūzų k., kalbama apie pažeidimus, „padarytus“ atitinkamos valstybės narės teritorijoje, o tai galėtų reikšti, jog minėta nuostata taikytina tik tuomet, kai pažeidimai jau buvo padaryti.
- 39 Vis dėlto reikia pažymėti, kad Sąjungos reglamentus būtina aiškinti vienodai, todėl, kilus abejonei, negalima nuostatos teksto vertinti izoliuotai; atvirkščiai, jį aiškinti ir taikyti reikia atsižvelgiant į jo versijas kitomis oficialiosiomis kalbomis (2013 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Van Buggenhout ir Van de Mierop*, C-251/12, EU:C:2013:566, 27 punktą).
- 40 Viena vertus, versijose vokiečių ir anglų k. nėra panašaus apibūdinimo. Kita vertus, visose kalbinėse versijose aprašant priemonių, kurios gali būti nustatytos, dalyką, vartojamas žodžių junginys „užkirsti kelią“ ar į jį panašus. Todėl minėta nuostata turi būti aiškinama kaip leidžianti nustatyti priemones, kurios neleistų atsirasti pažeidimams.
- 41 Taigi reikia pažymėti, kad vien Direktyvos 92/49 40 straipsnio 6 dalies teksto nepakanka, kad būtų atsakyta į pateiktą klausimą. Tokiomis aplinkybėmis reikia išnagrinėti šios nuostatos kontekstą ir šia direktyva siekiamus tikslus (šiuo klausimu žr. 2015 m. birželio 25 d. Sprendimo *CO Sociedad de Gestión y Participación ir kt.*, C-18/14, EU:C:2015:419, 27 punktą).
- 42 Pirmiausia iš šios pačios direktyvos 1, 5 ir 6 konstatuojamųjų dalių matyti, kad ja siekiama užbaigti vidaus tiesioginio draudimo, išskyrus gyvybės draudimą, rinkos formavimą laikantis dviejų principų. Tie principai susiję, pirma, su bendrojo leidimo, kuris jį gavusioms draudimo įmonėms leidžia vykdyti veiklą visoje Sąjungoje, sukūrimu ir, antra, su principu, pagal kurį draudimo įmonių priežiūrą vykdo buveinės valstybė narė.
- 43 Siekiant šio tikslo Direktyvos 92/49 4 straipsnyje pirmiausia numatyta, kad bendrąjį leidimą išduoda tik buveinės valstybės narės kompetentinga institucija, ir pažymima, jog šios direktyvos 6 straipsnyje nustatytos minėto leidimo suteikimo sąlygos, tarp kurių yra gera atitinkamos įmonės vadovų reputacija. Be to, iš tos pačios direktyvos 14 straipsnio matyti, jog buveinės valstybė narė turi atšaukti draudimo įmonės, kuri neatitinka suteikimo sąlygų ar nevykdo įsipareigojimų pagal jai taikomus teisės aktus, leidimą.
- 44 Iš to matyti, kad tik buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos gali tikrinti, ar draudimo įmonė atitinka sąlygą dėl jos vadovų geros reputacijos.
- 45 Antra, reikia pažymėti, kad Direktyvos 92/49 40 straipsnyje nustatytos dvi atskiros procedūros, pagal kurias valstybės narės, kurioje teikiamos paslaugos, kompetentingos valdžios institucijos, esant pažeidimų ar jų rizikai, gali imtis priemonių atitinkamos įmonės atžvilgiu.
- 46 Šiuo klausimu Direktyvos 92/49 40 straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodytos tokios taisyklės, kurių turi laikytis valstybės narės, kurioje teikiamos paslaugos, kompetentingos institucijos, ketinančios imtis tokių priemonių: informuoti buveinės valstybės narės kompetentingas valdžios institucijas apie tai, kad šios valstybės išduotą bendrą leidimą turinti įmonė nesilaiko tam tikrų taisyklių, ir suteikti joms galimybę nedelsiant imtis tinkamų priemonių, užtikrinančių, kad minėta draudimo įmonė ištaisytų netinkamą padėtį.

- 47 Minėtos direktyvos 40 straipsnio 6 dalyje, kuri taikoma tik skubos atveju, siejamoje su pažeidimo rizika, nukrypstant nuo šio 40 straipsnio 4 ir 5 punkte numatytos įprastos procedūros, nenumatyta nei valstybės narės, kurioje teikiamos paslaugos, pareiga informuoti apie šiuos pažeidimus buveinės valstybės narės kompetentingas institucijas, nei pareiga pranešti pastarosioms apie ketinimą imtis tinkamų priemonių.
- 48 Iš tikrųjų pažeidimo neišvengiamumas gali lemti būtinybę nedelsiant imtis priemonių. Taip pat negalima iš valstybės narės, kurioje teikiamos paslaugos, reikalauti, kad skubos atveju ji pradėtų buveinės valstybės narės informavimo procedūrą, kuri, pažeisdama apdraustųjų ir asmenų, kurie gali būti pasirašyto draudimo naudos gavėjai, interesus, atitolintų tokių priemonių nustatymą.
- 49 Tačiau, nesant priešingo nurodymo, Direktyvos 92/49 40 straipsnio 6 dalis negali būti aiškinama kaip leidžianti valstybei narei, kurioje teikiamos paslaugos, pasinaudoti buveinės valstybės narės išimtinę kompetencija, nurodyta šio sprendimo 44 punkte, ir spręsti, ar draudimo įmonė laikosi leidimo suteikimo sąlygų, konkrečiai – sąlygos dėl jos vadovų geros reputacijos, kurias vertinti pagal Direktyvos 92/49 4 straipsnį gali tik buveinės valstybė narė.
- 50 Vis dėlto valstybė narė, kurioje teikiamos paslaugos, įgyvendindama savo kompetenciją skubos atveju, kai tam tikri trūkumai ar abejonės dėl draudimo įmonės vadovų geros reputacijos rodo realų ir neišvengiamą pavojų, kad bus pažeisti ar buvo pažeisti apdraustųjų ar kitų asmenų, kurie gali būti pasirašyto draudimo naudos gavėjai, interesai, gali nedelsdama imtis tinkamų priemonių, pavyzdžiui, uždrausti sudaryti naujas sutartis savo teritorijoje.
- 51 Iš tikrųjų iš Direktyvos 92/49 3 konstatuojamosios dalies matyti, kad šia direktyva siekiama užtikrinti draudėjams deramą apsaugą. Tokia apsauga nebūtų užtikrinta, jei minėtos direktyvos 40 straipsnio 6 dalis turėtų būti aiškinama kaip neleidžianti valstybei narei, kurioje teikiamos paslaugos, skubos atveju įvertinti neišvengiamo pavojaus šių draudėjų interesams ir nedelsiant imtis priemonių, kad būtų ištaisyta netinkama padėtis, neprivalant kreiptis į buveinės valstybę, kad ši imtųsi tinkamų tokiu atveju veiksmų.
- 52 Vis dėlto, kadangi, kaip buvo konstatuota šio sprendimo 42 punkte, direktyvoje viršenybė teikiama principui, pagal kurį draudimo įmonių priežiūrą vykdo buveinės valstybė narė, priemonės, kurių skubos atveju gali imtis valstybė narė, kurioje teikiamos paslaugos, turi būti tik prevencinės. Todėl jos taikomos tik tol, kol laukiama buveinės valstybės kompetentingų institucijų sprendimo dėl leidimo suteikimo sąlygų, būtent dėl reputacijos sąlygos, atsižvelgiant į valstybės narės, kurioje teikiamos paslaugos, nustatytas faktines aplinkybes, kaip to reikalaujama pagal teisinio saugumo principą, kuris yra Sąjungos teisinės sistemos dalis.
- 53 Todėl į pateiktą klausimą reikia atsakyti taip: Direktyva 92/49 ir būtent jos 40 straipsnio 6 dalis turi būti aiškinamos kaip draudžiančios valstybės narės priežiūros institucijoms skubos atveju tiesioginio draudimo, išskyrus gyvybės draudimą, įmonės, veikiančios šios valstybės narės teritorijoje naudojantis paslaugų teikimo laisve, atžvilgiu imtis priemonių, konkrečiai susijusių su draudimu sudaryti naujas sutartis šioje teritorijoje ir pagrįstų savo nuožiūra atliktu vertinimu dėl subjektyvaus reikalavimo, nustatyto norint gauti leidimą vykdyti draudimo veiklą, būtent geros reputacijos reikalavimo, nesilaikymo nuo pradžių arba vėliau, kad užtikrintų apdraustųjų ir kitų asmenų, kurie gali būti pasirašyto draudimo naudos gavėjai, interesus. Tačiau ši direktyva nedraudžia, kad valstybė narė, kurioje teikiamos paslaugos, įgyvendindama savo kompetenciją skubos atveju, kai tam tikri trūkumai ar abejonės dėl draudimo įmonės vadovų geros reputacijos rodo realų ir neišvengiamą pavojų, kad bus pažeisti ar buvo pažeisti apdraustųjų ar kitų asmenų, kurie gali būti pasirašyto draudimo naudos gavėjai, interesai, nedelsdama imtųsi tinkamų priemonių, pavyzdžiui, uždraustų sudaryti naujas sutartis savo teritorijoje.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 54 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti tas teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

1992 m. birželio 18 d. Tarybos direktyva 92/49/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tiesioginiu draudimu, išskyrus gyvybės draudimą, derinimo, iš dalies keičianti direktyvas 73/239/EEB ir 88/357/EEB (trečioji ne gyvybės draudimo direktyva), ir būtent jos 40 straipsnio 6 dalis turi būti aiškinamos kaip draudžiančios valstybės narės priežiūros institucijoms skubos atveju tiesioginio draudimo, išskyrus gyvybės draudimą, įmonės, veikiančios šios valstybės narės teritorijoje naudojantis paslaugų teikimo laisve, atžvilgiu imtis priemonių, konkrečiai susijusių su draudimu sudaryti naujas sutartis šioje teritorijoje ir pagrįstų savo nuožiūra atliktu vertinimu dėl subjektyvaus reikalavimo, nustatyto norint gauti leidimą vykdyti draudimo veiklą, būtent geros reputacijos reikalavimo, nesilaikymo nuo pradžių arba vėliau, kad užtikrintų apdraustųjų ir kitų asmenų, kurie gali būti pasirašyto draudimo naudos gavėjai, interesus. Tačiau ši direktyva nedraudžia, kad valstybė narė, kurioje teikiamos paslaugos, įgyvendindama savo kompetenciją skubos atveju, kai tam tikri trūkumai ar abejonės dėl draudimo įmonės vadovų geros reputacijos kelia realų ir neišvengiamą pavojų, kad bus pažeisti ar buvo pažeisti apdraustųjų ar kitų asmenų, kurie gali būti pasirašyto draudimo naudos gavėjai, interesai, nedelsdama imtųsi tinkamų priemonių, pavyzdžiui, uždraustų sudaryti naujas sutartis savo teritorijoje.

Parašai.